

Merknader til høringsnotatet om endringer i barnehageloven

Tjemslandshagen barnehage BA holder til på Varhaug som ligger i Hå kommune. Pr i dag har barnehagen 72 barn, store og små. Hå kommune har i følge regjeringens egne tall full barnehagedekning. Det hadde vi ikke oppnådd uten Tjemslandshagen barnehage.

Styret i Tjemslandshagen barnehage vil på vegne av alle foreldre/andelseiere presentere våre merknader til høringsnotatet. Vi mener at vi vil møte spesielt to utfordringer i årene som kommer:

- *Tilstrekkelig finansiering av barnehagedriften*
- *Få besatt alle førskolelærerstillingene*

Disse to utfordringene må ses i sammenheng. Mangelen på førskolelærere gjør at barnehagene må sluss om de samme førskolelærerne. Lønn og andre sosiale goder vil blant annet ha betydning for førskolelærernes valg av barnehage. En del kommuner har valgt å bruke lønn og stipend som virkemiddel for å få flere førskolelærere til kommunen (les kommunale barnehager). De skal ha honnør for denne satsingen, så lenge det kommunale driftstilskuddet til de private barnehagene gir oss mulighet til å tilby den samme lønnen. Hvem ville være tjent med noe annet? Nå som det er samordnet opptak i kommunene, er det mer eller mindre tilfeldig om foreldrene får barna sine inn i privat eller kommunal barnehage. Da vil det også være rimelig sett fra en forelders synspunkt med økonomisk likebehandling.

Det er med stor bekymring vi leser høringsnotatet fra Kunnskapsdepartementet. Det vi reagerer mest på er forslaget om å fjerne det øremerkede driftstilskuddet fra staten, og overlate alt ansvaret til kommunen. Siden barnehagen åpnet for ca 4 år siden, har det vært en beinhard kamp for å få beregnet og utbetalt det kommunale driftstilskuddet. Konsekvensene har vært stor uforutsigbarhet i forhold til driften, som til syvende og sist har gått sterkt utover foreldre, barn og ansatte. I dag har vi et godt samarbeid med Hå kommune, og i 2007 fikk vi vite tidlig på året hva det kommunale driftstilskuddet ville bli.

I følge Private Barnehagers Landsforbund (PBL) går 120 000 barn i privat barnehage i Norge. 30% av barnehagene går med underskudd. På bakgrunn av de utfordringer som private barnehager står overfor, burde regjeringen gjøre sitt ytterste for å sikre driften av disse barnehagene. Forslaget om å fjerne det øremerkede driftstilskuddet fra staten, og skyve ansvaret over på kommunene, tyder ikke på at regjeringen vil ta ansvar for å sikre driften til de private barnehagene. Dermed tar heller ikke regjeringen ansvar for at foreldre, barn og ansatte skal få en trygg og god barnehageplass/arbeidsplass. En barnehage som går med underskudd, vil verken være trygg eller god over tid.

Økonomi

En andelsbarnehage har liten mulighet for å påvirke inntekts- eller utgiftssiden nevneverdig. Barnehagens inntekter er pr i dag øremerket driftstilskudd fra staten, kommunalt driftstilskudd og foreldrebetaling som følger maksimal satser. Kostnadene er først og fremst lønn. Tjemslandshagen barnehage er PBL-A medlem. Vi har forpliktet oss til å følge tariffavtalen som er inngått mellom PBL, Utdanningsforbundet, Fagforbundet og KFO (Delta). Lønnsnivået er altså fastlagt. Hvor mye de totale lønnskostnadene blir for virksomheten avhenger av antall førskolelærere, fagarbeidere og ansieniteten til alle ansatte.

Når det statlige driftstilskuddet beregnes ut fra antall plasser, og det kommunale driftstilskuddet beregnes med utgangspunkt i hva man bruker på de kommunale barnehagene, gjenspeiler ikke dette den reelle kostnaden til barnehagen. Dette er en av ulempene med dagens modell. Dessuten vil vi i en situasjon hvor vi ikke får fylt opp alle plassene i barnehagen, få en betydelig reduksjon i driftstilskuddet (både statlig og kommunalt), samtidig med at kostnadene til arbeidskraft blir de samme (før man går til oppsigelse).

En ny modell

Vi mener bestemt at det ikke bør overlates til kommunene å lage en modell for beregning av driftstilskuddet. Det er to grunner til det. For det første har det vist seg å være komplisert å lage en modell/system for beregning av det kommunale driftstilskuddet. Det vil bli spesielt vanskelig for de små kommunene å beherske dette arbeidet. Vi har ikke sans for at det skal bli 431 ulike kommunale modeller. Et slikt Lotto-spill er vi ikke interessert i å være med på.

Den andre grunnen til vår skepsis skyldes rett og slett at vi ikke har tiltro til at kommunene vil bruke de økte rammeoverføringene på barnehager. Kommunene vil foreta løpende prioriteringer når det gjelder hele den kommunale sektoren. Hvor mye som vil bli brukt til barnehagene vil variere fra år til år, og dermed være høyst uforutsigbart. Dette vil gjelde både midler til drift av kommunale og private barnehager.

Alle barnehager er pålagt å følge lover og regler. Styret og daglig leder har og tar et stort ansvar ved å drive en privat barnehage. Derfor tar vi lover, regler og forskrifter på alvor. Et viktig område er barnas sikkerhet. Tjemslandshagen barnehage er den eneste barnehagen på Varhaug som har et Veritas sertifisert utelekeområde. Vil kommunen sørge for at barnehagen har råd til å overholde alle lover og regler, dersom kommunen selv ikke er interessert i å følge disse? Verken styret eller daglig leder i Tjemslandshagen barnehage vil fortsette dersom det går på sikkerheten løs.

Konklusjon

Vi er enig med Private Barnehagers landsforbund (PBL) i at det må stilles tre krav til et fremtidig system for driftstilskudd til barn som går i private barnehager:

1. Systemet må være forutsigbart
2. Systemet må gi økonomisk likebehandling av barn i barnehage, uavhengig av hvem som eier barnehagen
3. Systemet må være etterprøvbart.

Vi mener også at staten ikke må skyve ansvaret over på kommunene når det gjelder å lage en modell for beregning av driftstilskuddet til private barnehager. Dette er en ren ansvarsfraskrivelse og en dårlig løsning som vi tror vil få svært uheldige konsekvenser for mange private barnehager når det gjelder økonomi og kvalitet. Dersom vi skal få bedre skoler i landet, må vi også få bedre barnehager. Regjeringen kan se langt etter å nå sine målsettinger om bedre skoler, dersom man ikke sikrer kvaliteten i de private barnehagene, som utgjør nesten halvparten av barnehagene i Norge.

Vi skulle ønske at regjeringen lyttet mer til PBL, som sannsynligvis har mer erfaring og kunnskap på dette feltet enn noen andre.

Hilsen styret i Tjemslandshagen barnehage